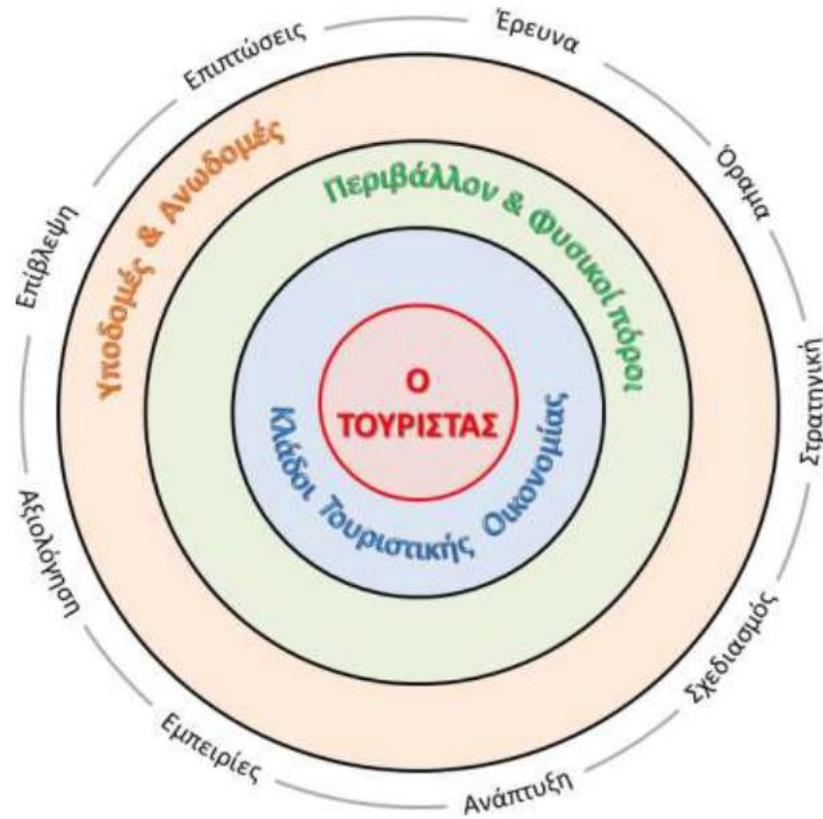

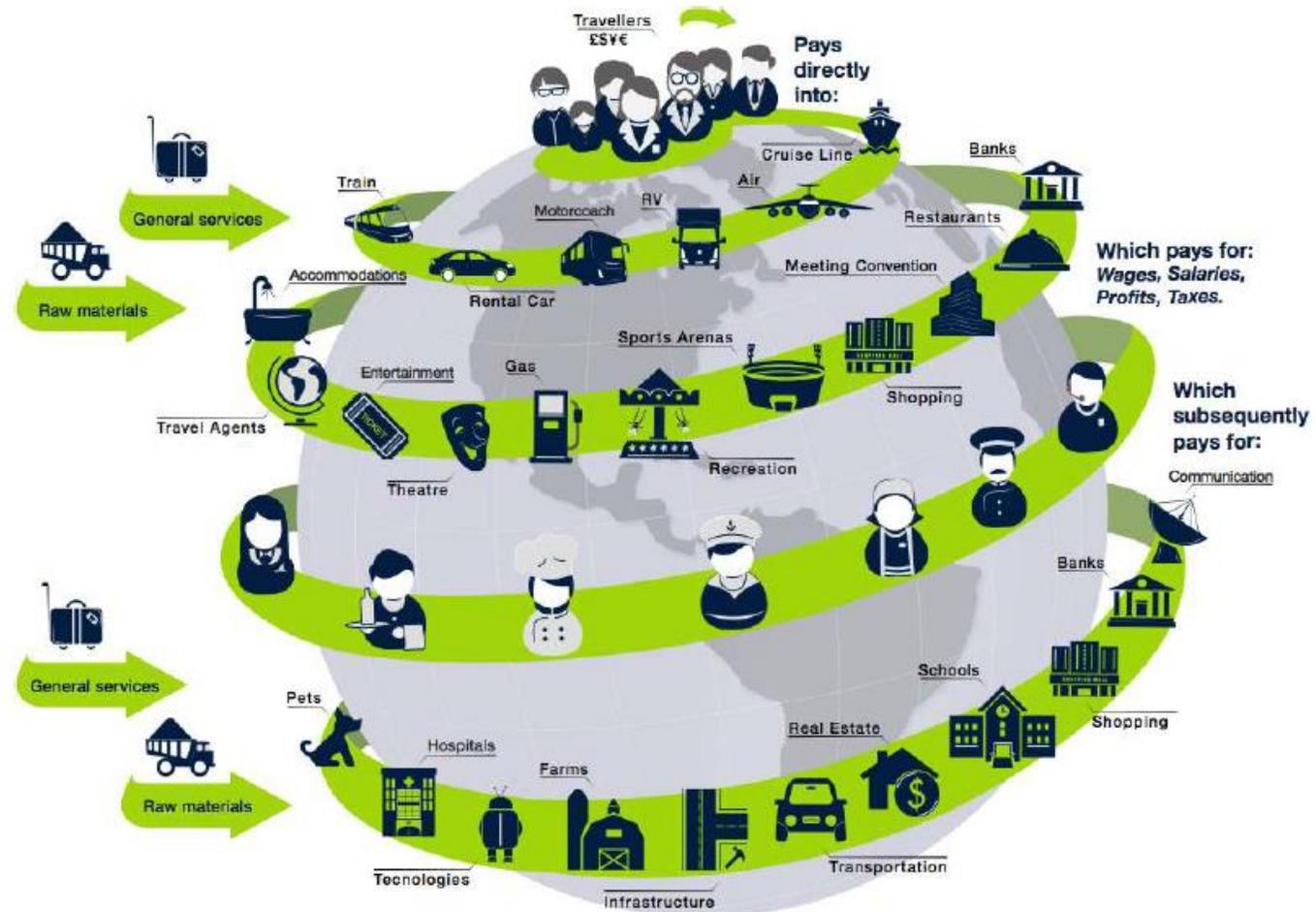
Φέρουσα Ικανότητα & SWOT

Δρ. Χαρίκλεια Μινώτου

Σχήμα 1: Το φαινόμενο του τουρισμού

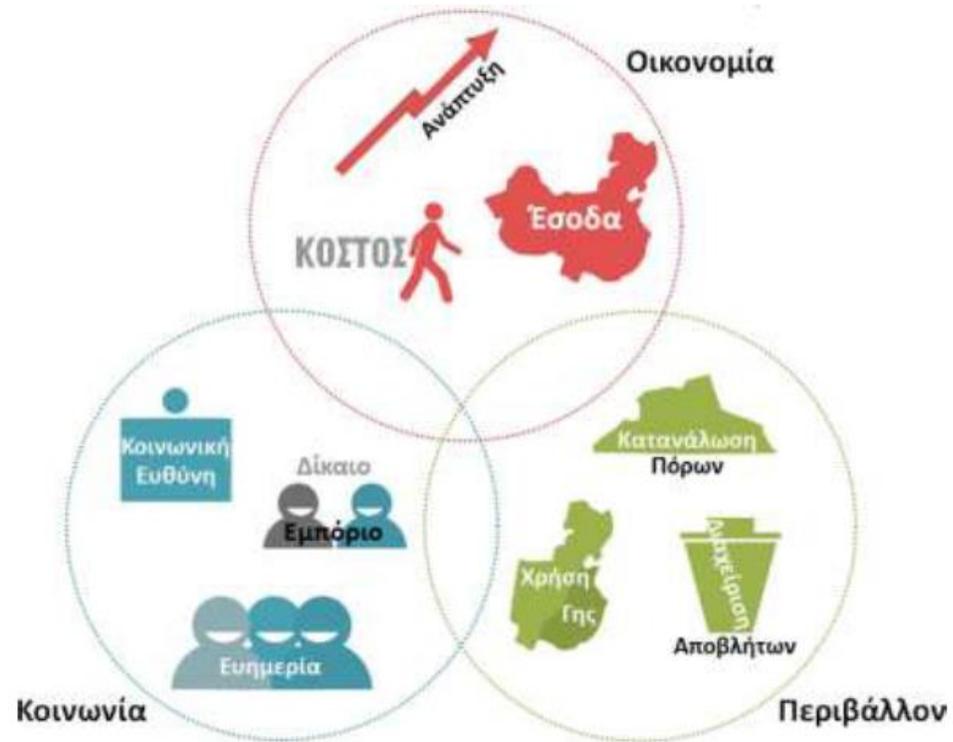

Σχήμα 5: Επιδράσεις του τουρισμού στο σύνολο της οικονομίας

Πηγή: WTTC, 2009

Σχήμα 2: Επιπτώσεις του τουρισμού (Triple Bottom Line)

Προσαρμογή από: Wikipedia

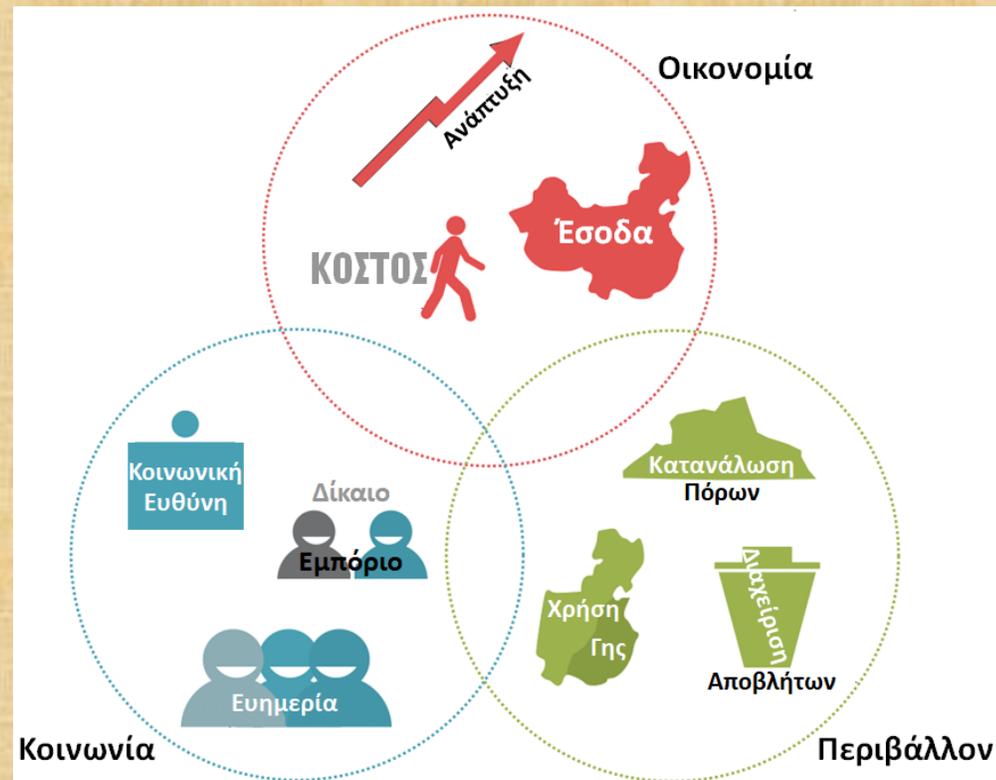
Συνέπειες Τουριστικής δραστηριότητας

- Η ένταση του τουρισμού μπορεί να μετρηθεί με βάση
 - ✓ Την προσφορά
 - ✓ Τη ζήτηση
- Όσον αφορά στις επιδόσεις της τουριστικής δραστηριότητας, αυτές καθορίζονται από τη συμπεριφορά των τουριστών, οι οποίοι για να καλύψουν τις ανάγκες τους:
 - ✓ Δαπανούν χρήματα
 - ✓ Χρησιμοποιούν ανθρώπινους πόρους
 - ✓ Χρησιμοποιούν πρώτες ύλες δημιουργώντας περιβαλλοντικές πιέσεις, που αποτελούν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Μπορεί να συμβάλλει ο τουρισμός στην τοπική ανάπτυξη;

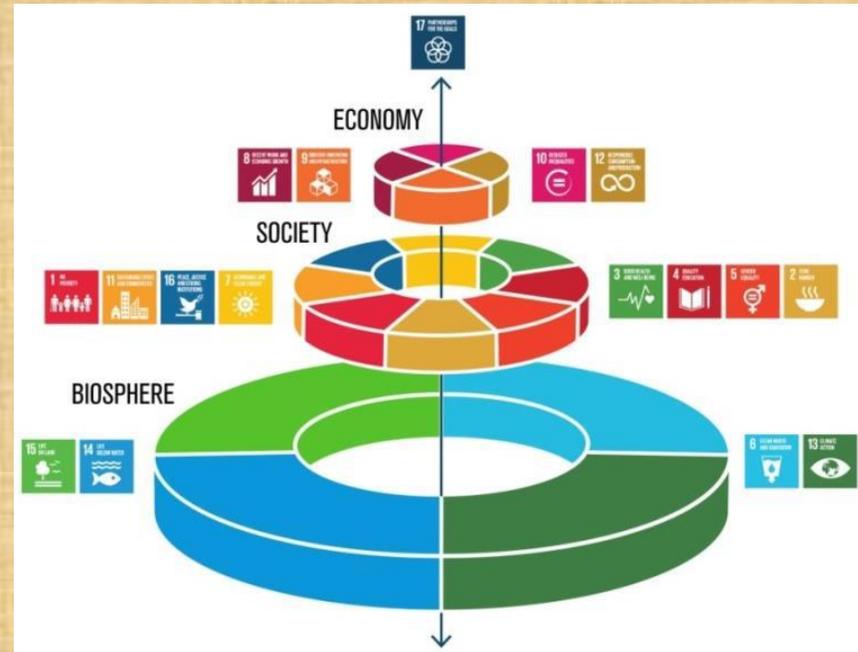
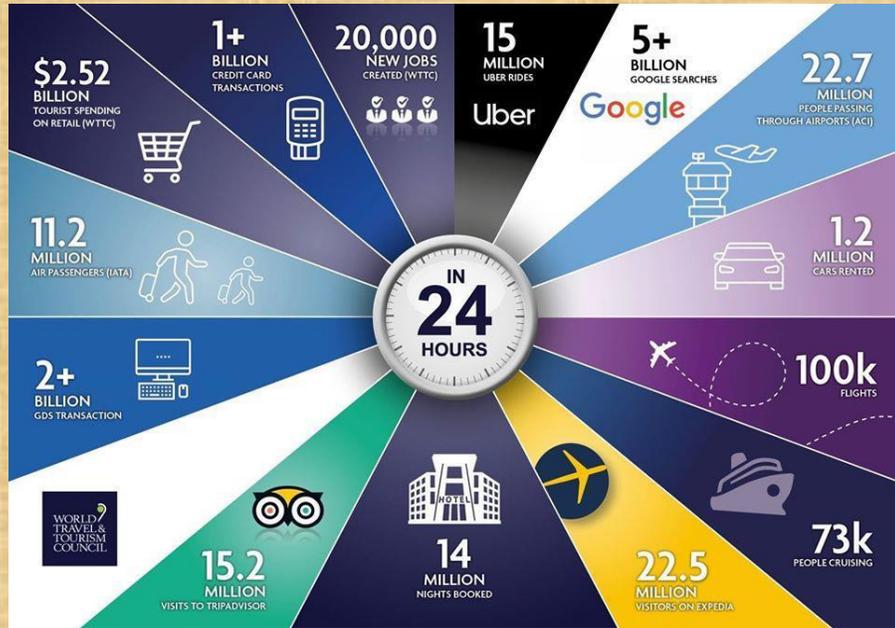
- Η επιτυχία δε μπορεί να μετριέται αποκλειστικά από τον αριθμό των τουριστών που επισκέπτονται μια περιοχή – έστω κι αν αυτός αποτελεί μια σημαντική μεταβλητή βάσης – αλλά από την επίπτωση που έχει στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

- Η συνολική περιβαλλοντική πίεση, που προέρχεται από τις άμεσες, έμμεσες και παράγωγες οικονομικο-κοινωνικές αλλαγές, επηρεάζει τη δυνατότητα του προορισμού να προσφέρει περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες (ecosystem services), δεδομένης της μεταβολής του αποθέματος των πόρων, φυσικού κεφαλαίου – (πχ. διαθεσιμότητα πόσιμου νερού, θαλάσσιας τροφής, ποιότητας θαλασσινού νερού, κ.λπ.), που συνεπάγεται, τόσο η μεταβολή των χρήσεων γης (Karayiannis, O., Spilanis I., 2009), όσο και η κατανάλωση πόρων και η παραγωγή αποβλήτων (Karatzoglou B, Spilanis I, 2010).
- Η τουριστική δραστηριότητα έχει άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις σε μια περιοχή και τα τελικά αποτελέσματα πρέπει να μετρηθούν, τόσο με οικονομικούς όρους, όσο και με κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς, σε μια μακρά χρονική κλίμακα. Ένα μεγάλο αποτύπωμα της τουριστικής δραστηριότητας μπορεί να οδηγήσει στην υπέρβαση της Φ.Ι του προορισμού

Αναγκαιότητα βιώσιμου τουριστικού σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός απαιτεί

- Αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης
- Μελέτη των ιδιαίτερων συνθηκών
- Εκτίμηση των δυνατοτήτων των πόρων και υποδομών
- Ρεαλιστικό όραμα για την εικόνα της περιοχής
- Σχεδιασμός στρατηγικής
- Προγραμματισμός και προϋπολογισμός δράσεων

Ο τουριστικός σχεδιασμός είναι

- Εργαλείο για την τουριστική ανάπτυξη
- Υπόσχεση συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων στον τουρισμό
- Ένας οδικός χάρτης της πορείας για την τουριστική ανάπτυξη του τόπου

Κρίσιμα ζητήματα που δεν πρέπει να διαφύγουν

- Ο τουρισμός μπορεί, από το «αποτύπωμα» που αφήνει, να επιφέρει σημαντικές αλλαγές σε ό,τι αφορά στην οικονομική, στην κοινωνική και στην περιβαλλοντική φέρουσα ικανότητα του προορισμού και εν τέλει στη βιωσιμότητά του.

Θα πρέπει να μελετηθεί:

- ✓ Το ύψος της τουριστικής δαπάνης – Η τουριστική μονοκαλλιέργεια προκαλεί συρρίκνωση άλλων δραστηριοτήτων – Δείγμα ευθραυστότητας της οικονομίας
- ✓ Το μέγεθος της **τουριστικής απασχόλησης**
- ✓ Το πώς ο τουρισμός επηρεάζει **την ποιότητα ζωής των μόνιμων κατοίκων**
- ✓ Ποιες είναι οι **περιβαλλοντικές πιέσεις από τις δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό**

Κρίσιμες μεταβλητές του τουριστικού σχεδιασμού

Η θεωρία του κύκλου ζωής των τουριστικών προορισμών

Η θεωρία του κύκλου ζωής των τουριστικών προορισμών

- Ο κύκλος ζωής των τουριστικών προορισμών (Tourism Area Life Cycle) αποτελεί άλλο ένα χρήσιμο θεωρητικό και μεθοδολογικό εργαλείο για να ερευνηθεί η δυναμική του προϊόντος και της αγοράς.
- Η ιδέα του κύκλου ζωής ενός τουριστικού προορισμού αναφέρεται στο θεωρητικό πλαίσιο ότι ανάπτυξη διαχρονική δεν υπάρχει.
- Μια τουριστική περιοχή γεννιέται, αναπτύσσεται, ακμάζει, παρακμάζει και τελικά πεθαίνει.

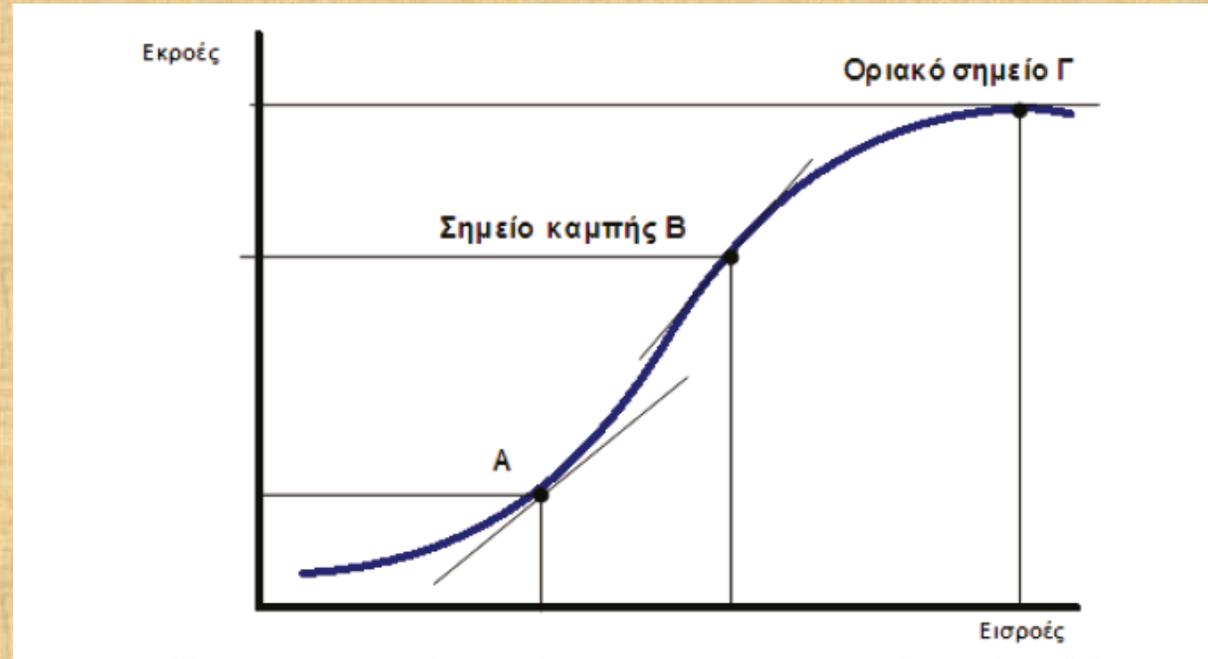
Η θεωρία του κύκλου ζωής των τουριστικών προορισμών

Τα στάδια εξέλιξης των τουριστικών αφίξεων ενός τουριστικού προορισμού μέσω του κύκλου ζωής στην πορεία του χρόνου (Butler, 1980)

- Στάδιο της εξερεύνησης (exploration):
- Στάδιο της εμπλοκής (involvement):
- Στάδιο της ανάπτυξης (development):
- Στάδιο της παγίωσης (consolidation):
- Στάδιο της στασιμότητας (Stagnation):
- Στάδιο της παρακμής (decline):

Πτώση (decline) ή Αναζωογόνηση (rejuvenation)

Σύζευξη της φέρουσας ικανότητας και του κύκλου ζωής των προορισμών

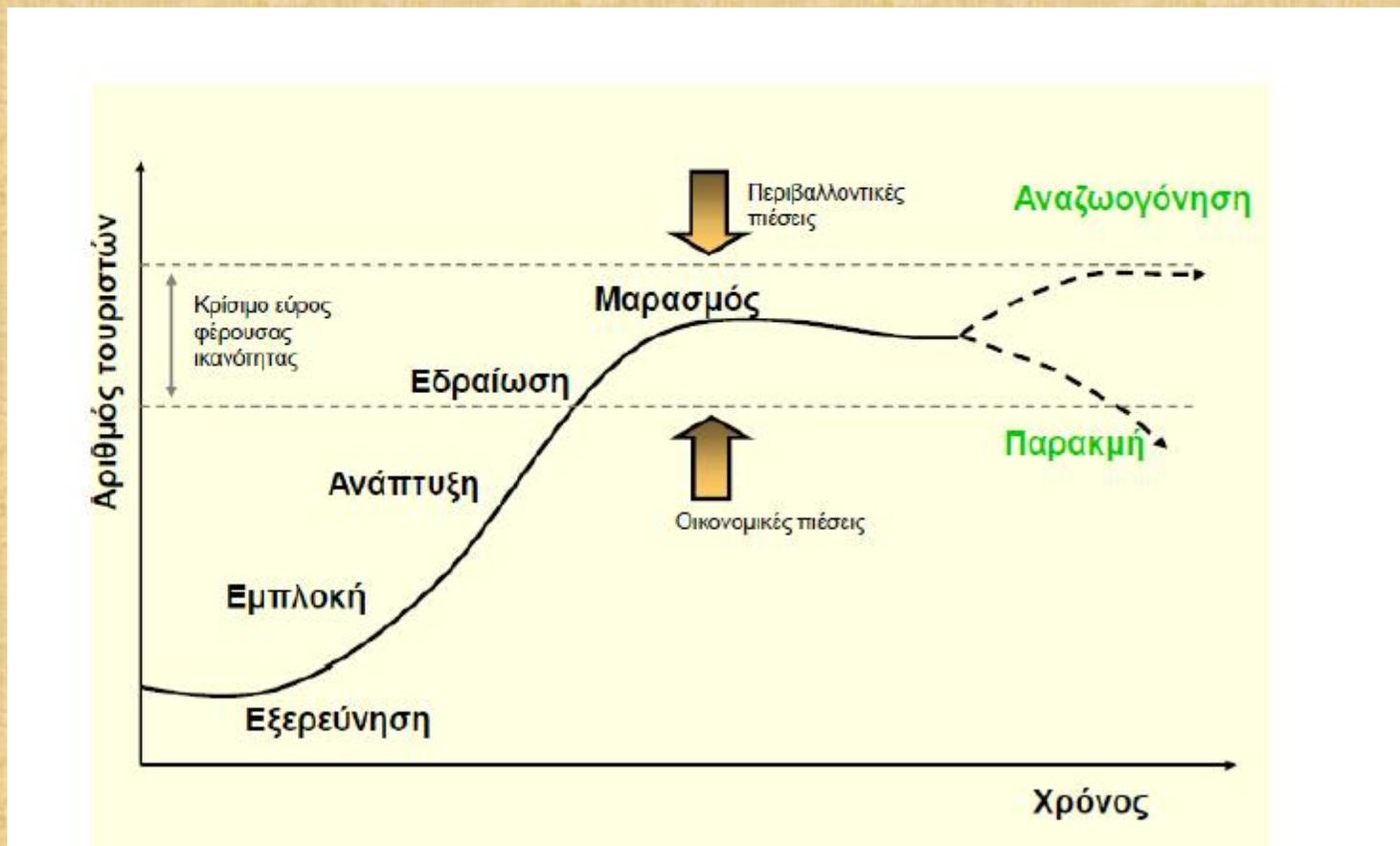

Σημείο Α: απεικονίζει τις περιοχές με ήπια χαρακτηριστικά και λανθάνουσα δυναμική τουριστικής ανάπτυξης.

Σημείο Β: αυξάνονται οι εισροές, δηλαδή έχουμε προσέλευση επισκεπτών, υπάρχουν βελτιώσεις στις τεχνικές υποδομές κλπ. Σημειώνεται δηλαδή σταδιακή τουριστική ανάπτυξη με θετικά αποτελέσματα για την τοπική κοινωνία και συνεπώς υπάρχουν κίνητρα για περαιτέρω μεγέθυνση της τουριστικής προσφοράς.

Σημείο Γ: κρίσιμο σημείο όπου το οριακό (τουριστικό) προϊόν μηδενίζεται και οποιαδήποτε περαιτέρω ανάπτυξη θα έχει αρνητικά αποτελέσματα για την περιοχή.

Κύκλος ζωής τουριστικών περιοχών

Τουριστική Φέρουσα Ικανότητα

- Η Φέρουσα Ικανότητα στον Τουρισμό αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για τη χάραξη αναπτυξιακής πολιτικής, για την προστασία του περιβάλλοντος και για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη και είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιολόγηση των προορισμών και τη διατήρηση της τουριστικής ζήτησης για τον προορισμό.

Φέρουσα Ικανότητα (carrying capacity) για Τουριστική Ανάπτυξη (Φ.Ι.Τ.Α.)

- Η φέρουσα ικανότητα μπορεί να θεωρηθεί ως το μέγιστο αποδεκτό επίπεδο τουριστικής ανάπτυξης σε μια περιοχή.
- Στην Ελλάδα, τη φέρουσα ικανότητα θέσπισαν οι αρχές 3 και 6 της διακήρυξης της Στοκχόλμης,

Φέρουσα Ικανότητα Τουρισμού

- Οι Middleton και Hawkins Chamberlain (1997) όρισαν τη Φέρουσα Ικανότητα Τουρισμού (ΦΙΤ) ως "...το επίπεδο της ανθρώπινης δραστηριότητας που μια περιοχή μπορεί να φιλοξενήσει, χωρίς να επιδεινωθεί η περιοχή, να επηρεαστούν αρνητικά οι κάτοικοι ή να μειωθεί η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών".
- Ο [Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού](#) (WTO) προτείνει τον ακόλουθο ορισμό για τη φέρουσα ικανότητα: "Ο μέγιστος δυνατός αριθμός ατόμων που μπορεί να φιλοξενήσει ταυτοχρόνως ένας τουριστικός προορισμός, χωρίς να προκαλείται καταστροφή του φυσικού, οικονομικού, κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος, αλλά και μια μη αποδεκτή μείωση στην ποιότητα της ικανοποίησης των επισκεπτών" (UNEP/MAP/PAP, 1997).

Οι πιο αντιπροσωπευτικοί ορισμοί για τη φέρουσα ικανότητα είναι οι ακόλουθοι:

- Οι Mathieson and Wall, 1982:21) την ορίζουν ως «ο μέγιστος αριθμός των ανθρώπων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν έναν τόπο χωρίς καμία μη αποδεκτή τροποποίηση στο φυσικό περιβάλλον και χωρίς καμία μη αποδεκτή μείωση της ποιότητας της εμπειρίας που αποκτάται από τους τουρίστες».
- -Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO) προτείνει τον ακόλουθο ορισμό για τη φέρουσα ικανότητα: "Ο μέγιστος δυνατός αριθμός ατόμων που μπορεί να φιλοξενήσει ταυτοχρόνως ένας τουριστικός προορισμός, χωρίς να προκαλείται καταστροφή του φυσικού, οικονομικού, κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος, αλλά και μια μη αποδεκτή μείωση στην ποιότητα της ικανοποίησης των επισκεπτών" (UNEP/MAP/PAP, 1997).

Η Φέρουσα Ικανότητα διακρίνεται

- Φυσική Φ.Ι
- Περιβαλλοντική ή Οικολογική Φ.Ι
- Οικονομική Φ.Ι
- Κοινωνική Φ.Ι
- Αντιληπτική Φ.Ι
- Φ.Ι Υποδομών

Συνήθως για τον προσδιορισμό της φέρουσας ικανότητας απαιτείται:

- Να εντοπιστούν οι τουριστικοί, πολιτισμικοί και περιβαλλοντικοί πόροι (λίμνες, βιότοποι, ποτάμια, θέσεις θέας, μνημεία, μουσεία, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.α)
- Να διερευνηθούν και να εντοπιστούν οι τουριστικές υποδομές που υπάρχουν και το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Να συγκεντρωθούν και να επεξεργαστούν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τους επισκέπτες, (αριθμός επισκεπτών, προφίλ επισκεπτών, διάρκεια επίσκεψης, σκοπός επίσκεψης κ.α)

Συνιστώσες της φέρουσας ικανότητας του τουρισμού

Οι μελέτες για τη φέρουσα ικανότητα περιστρέφονται γύρω από τρεις βασικές συνιστώσες ή διαστάσεις:

φυσικο-οικολογικές, κοινωνικο-δημογραφικές και πολιτικο-οικονομικές.

Αυτές οι διαστάσεις αντανακλούν επίσης την εμβέλεια των θεμάτων που συμβαίνουν στην πράξη. Είναι φανερό ότι, όταν αναφερόμαστε στη φέρουσα ικανότητα, τα τρία συστατικά θα πρέπει να λαμβάνονται με διαφορετικό βάρος (σημασία) όταν αναφέρονται σε διαφορετικούς προορισμούς.

Α. Φυσική-Οικολογική συνιστώσα

- Το φυσικο-οικολογικό σύνολο αποτελείται από όλα τα αμετάβλητα και εύκαμπτα συστατικά του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος καθώς και της υποδομής.
- Τα αμετάβλητα συστατικά αναφέρονται στην ικανότητα των φυσικών συστημάτων.
- Τα εύκαμπτα συστατικά αναφέρονται πρωτίστως στα συστήματα υποδομής όπως είναι αυτά που αφορούν την ύδρευση, τα απορρίμματα, τον ηλεκτρισμό, τη συγκοινωνία, καθώς και τις κοινωνικές διευκολύνσεις όπως είναι οι ταχυδρομικές και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες υγείας, ο νόμος, οι τράπεζες, τα εμπορικά καταστήματα κ.ά.

Β. Κοινωνικο-δημογραφική συνιστώσα

- Το κοινωνικο-δημογραφικό σύνολο αναφέρεται σε εκείνες τις κοινωνικές πλευρές οι οποίες είναι σημαντικές για τις τοπικές κοινωνίες. Σχετίζονται με την παρουσία και την ανάπτυξη του τουρισμού. Κοινωνικά και δημογραφικά ζητήματα, όπως είναι το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό ή το καταρτισμένο προσωπικό κ.ά.
- Η κοινωνική φέρουσα ικανότητα χρησιμοποιείται ως γενικός όρος για να περιλάβει και τα επίπεδα αντοχής του φιλοξενούμενου πληθυσμού, καθώς και την ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών στην περιοχή.

Γ. Πολιτικό-οικονομική συνιστώσα

- Το πολιτικό-οικονομικό σύνολο αναφέρεται στις επιπτώσεις που έχει ο τουρισμός στην τοπική οικονομική δομή, τις δραστηριότητες και σε θεσμικά ζητήματα. Οι μελέτες των πολιτικο-οικονομικών παραμέτρων είναι απαραίτητες για να εκφραστεί η διαφορά στις αξίες και τις συμπεριφορές εντός μιας τοπικής κοινωνίας όσον αφορά τον τουρισμό.

Παραδείγματα του επιπέδου φέρουσας ικανότητας για τη φυσική-οικολογική συνιστώσα

- Αποδεκτό όριο συμφόρησης ή πυκνότητας σε βασικές περιοχές/χωρικές μονάδες όπως είναι τα πάρκα, τα μουσεία, οι αστικοί δρόμοι κ.ά.
- Μέγιστη αποδεκτή απώλεια φυσικών πόρων (δηλαδή νερού ή εδάφους), χωρίς να σημειώνεται σημαντική υποβάθμιση των λειτουργιών του οικοσυστήματος ή της βιοποικιλότητας, ή απώλεια ειδών.
- Αποδεκτό επίπεδο ρύπανσης αέρα, νερού και θορύβου με βάση την αντοχή ή την απορροφητική ικανότητα των τοπικών οικοσυστημάτων.
- Έντονη χρήση των συγκοινωνιακών εγκαταστάσεων, υποδομών και υπηρεσιών.
- Χρήση και συμφόρηση των δημόσιων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών ύδρευσης, ηλεκτρικής ενέργειας, διαχείρισης απορριμμάτων και συγκέντρωσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων, καθώς και τηλεπικοινωνιών.
- Επαρκής διαθεσιμότητα άλλων κοινόχρηστων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών όπως είναι αυτές που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, τις κατοικίες, τις δημόσιες υπηρεσίες κ.ά.

Παραδείγματα του επιπέδου φέρουσας ικανότητας για την κοινωνικό-δημογραφική συνιστώσα

- Αριθμός τουριστών και τύπων τουριστικής/αναψυχικής ΦΙ οι οποίοι είναι δυνατό να απορροφηθούν χωρίς να επηρεάζουν την αίσθηση της ταυτότητας, του τρόπου ζωής, των κοινωνικών προτύπων και των δραστηριοτήτων των κοινοτήτων φιλοξενίας.
- Επίπεδο και τύπος τουρισμού που δεν αλλάζει σε σημαντικό βαθμό τον τοπικό πολιτισμό άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή τα ήθη, τις παραδόσεις, τη θρησκεία, τα έθιμα κ.ά.
- Επίπεδο τουρισμού που δεν θα δυσανασχετίσει από έναν τοπικό πληθυσμό ή προεκτοπίσει τις υπηρεσίες και την αβρότητά.
- Επίπεδο τουρισμού (αριθμός επισκεπτών και συμβατότητα των τύπων των δραστηριοτήτων) σε μια περιοχή χωρίς μη αποδεκτή υποβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών).

Παραδείγματα του επιπέδου φέρουσας ικανότητας για την πολιτικο-οικονομική συνιστώσα

- Επίπεδο εξειδίκευσης σχετικής με τον τουρισμό.
- Συσσώρευση ανθρώπινου εργατικού δυναμικού σε τουριστικές υπηρεσίες και έλλειψή του σε άλλους τομείς.
- Εισόδημα που προέρχεται από ζητήματα κατανομής του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο.
- Επίπεδο απασχόλησης στον τουρισμό σε σχέση με τους τοπικούς ανθρώπινους πόρους.

Εκτίμηση φέρουσας ικανότητας

Η ανάλυση της φέρουσας ικανότητας χρησιμοποιείται στον περιβαλλοντικό σχεδιασμό με σκοπό να κατευθύνει αποφάσεις σχετικές με την κατανομή της χρήσης γης.

Αποτελεί μια βασική τεχνική, η οποία χρησιμοποιείται ευρέως για να καθοριστεί η ικανότητα μιας περιοχής να αντέξει το μέγιστο επίπεδο ανάπτυξης από τον τουρισμό, τη γεωργία, τη βιομηχανία και τις υποδομές.

Λόγω του ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις δραστηριότητες, είναι απαραίτητο να καθοριστεί η φέρουσα ικανότητα σύμφωνα με τις συγκεκριμένες χρήσεις. Από την άποψη αυτή η φέρουσα ικανότητα αφορά συγκεκριμένη περιοχή και συγκεκριμένη χρήση.

Η φέρουσα ικανότητα μια τουριστική περιοχής μπορεί να εκφραστεί σε όρους διάφορων παραγόντων

- Φυσικοί παράγοντες: υπερβολική τροφοδότηση των εγκαταστάσεων.
- Οικολογικοί-Περιβαλλοντικοί παράγοντες: υποβάθμιση φυσικών πηγών (περιβαλλοντικό κόστος), π.χ. αλλαγή συμπεριφοράς των ζώων, μείωση του αριθμού των ειδών των ζώων, διάβρωση, ή αλλαγές στην ποιότητα του νερού.
- Αισθητικοί / Αντιληπτικοί / Ψυχολογικοί παράγοντες: υποβάθμιση της εμπειρίας αναψυχής των επισκεπτών, λόγω συνωστισμού ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος.
- Κοινωνικοί παράγοντες: εχθρική αντιμετώπιση από την τοπική κοινότητα.

- Η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης ενός νησιωτικού τουριστικού προορισμού είναι η διαδικασία αλλά και η λειτουργία που έχει σχεδιασθεί για να παρέχει διαχείριση προορισμών με αξιόπιστες και επαληθεύσιμες πληροφορίες που ορίζουν την περιβαλλοντική απόδοση και αειφόρο ανάπτυξη αυτού, με κριτήρια που ορίζονται από τους φορείς που εμπλέκονται στην τουριστική δραστηριότητα.
- Με την εκτίμηση Φέρουσας Ικανότητας στον τουρισμό μπορούμε να αξιολογήσουμε την υπάρχουσα κατάσταση του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με το στάδιο της τουριστικής ανάπτυξης.
- Υπάρχουν πολλές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας. Ο Bouillon (1985) προτείνει τη χρήση ενός μαθηματικού τύπου όπου διαιρείται η συνολική έκταση που χρησιμοποιείται από τους τουρίστες με τον μέσο όρο της έκτασης που χρειάζεται ένας τουρίστας - επισκέπτης για να αισθάνεται καλά, από την παρουσία των άλλων ανθρώπων.
- Συνεπώς, ο συνολικός αριθμός που μπορεί να δεχθεί ένας τουριστικός προορισμός είναι ο συνολικός αριθμός ημερησίων επισκέψεων που εκφράζει την φέρουσα ικανότητα επί τον ρυθμό ανανέωσης των επισκεπτών.

- Ο δε ρυθμός ανανέωσης των επισκεπτών εκφράζεται με τη διαίρεση της συνολικής διάρκειας που ο προορισμός είναι ανοιχτός σε επισκέπτες δια του μέσου όρου διάρκειας των επισκεπτών.
- Τα Ηνωμένα Έθνη (United Nations Environmental Programme, UNEP:1997) υιοθετούν ένα μεθοδολογικό πλαίσιο με τις ακόλουθες φάσεις (Candela-Figini, 2010:574):
 - ✓ Ανάλυση δεδομένων και γραφική τους παρουσίαση.
 - ✓ Καθορισμό των δεικτών αειφορίας για τους τουριστικούς πόρους.
 - ✓ Ανάλυση του τρέχοντος τουριστικού σεναρίου.
 - ✓ Καθορισμός των μελλοντικών σεναρίων τουριστικής ανάπτυξης.
 - ✓ Προσδιορισμός της μεθόδου εκτίμησης της φέρουσας ικανότητας.
- Επίσης, έχουν αναπτυχθεί και **σύνθετες τεχνικές υπολογισμού της φέρουσας ικανότητας μιας περιοχής**, είτε με το συνδυασμό παραγόντων και πόρων (φυσικοί πόροι: ανανεώσιμοι και μη, πληθυσμός κ.λπ.) είτε με τη χρήση πινάκων πολλαπλών επιπτώσεων.

Τα χαρακτηριστικά των τουριστών που προκαλούν τις επιπτώσεις στη φέρουσα ικανότητα περιλαμβάνουν (Jonicic & Dragin, 2008)

- Κοινωνικο-οικονομικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά
- Διάρκεια παραμονής και τουριστικής κίνησης κατά την εποχή
- Τύπος τουριστικών δραστηριοτήτων
- Επίπεδο ικανοποίησης των τουριστών

Μέθοδοι υπολογισμού της Τ.Φ.Ι

- Με χρήση δεικτών
- Ερωτηματολόγια
- Συνεντεύξεις
- Με χρήση διεθνών στερεοτύπων πυκνότητας
- Μέθοδος Delphi
- Δημιουργία ζωνών
- Συμπληρωματική χρήση GIS για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων από κάθε μέθοδο

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας δεν αρκεί η καταμέτρηση του συνόλου των επισκεπτών σε έναν τόπο τον χρόνο. Πρέπει να ληφθούν υπόψη μια σειρά παραμέτρων όπως:

- Η περιοδικότητα της κίνησης
- Η συγκέντρωση της κίνησης σε ορισμένες περιοχές
- Ο μέσος όρος διάρκειας διαμονής των επισκεπτών
- Οι δραστηριότητες που ασκούνται
- Τα χαρακτηριστικά των επισκεπτών και η συμπεριφορά τους
- Ο βαθμός χρήσης της τουριστικής υποδομής – κατά πόσο έχει φτάσει στο σημείο κορεσμού.

ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΖΩΝΕΣ (ΠΑΡΑΛΙΕΣ – ΑΚΤΕΣ)			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	STANDARDS	ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	
1.	Ακτές κοντά σε αστικά κέντρα	500-1000 άτομα / χλμ. ή 2-5 μ ² / άτομο	3
2.	Ακτές προσπελάσιμες/ αμμώδεις στην ύπαιθρο	200-250 άτομα / χλμ. ή 6-10 μ ² / άτομο	3
3.	Ακτές απροσπέλαστες ή δύσκολα προσπελάσιμες	25-30 άτομα / χλμ. ή 10-15 μ ² / άτομο	2

Πηγή : Σεργιάς, 2013

ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	STANDARDS	ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
1.	<p>Προστατευόμενες φυσικές περιοχές</p> <p>-Υψηλής προστασίας/άγριας φύσης</p> <p>-Υπόλοιπες περιοχές</p>	<p>2.5 - 3 άτομα / ha</p> <p>10 – 15 άτομα / ha</p> <p>1</p> <p>1</p>
2.	<p>Υπαίθριοι χώροι αναψυχής</p> <p>- Αστικά / Περιαστικά πάρκα</p> <p>- Πάρκα / Χώροι υπαίθριας αναψυχής</p> <p>- Υπαίθριοι χώροι κατασκηνώσεων & Pick nick :</p> <p>Διαφοροποιούνται σημαντικά ανάλογα με το περιβάλλον:</p> <p>Συνήθη camping : (π.χ. Γαλλία)</p> <p>Ειδικά camping : (π.χ. ΗΠΑ) – ζώνες φυσικής έλξης</p> <p>Χώροι Pick-nick :</p>	<p>10 - 70 άτομα / ha</p> <p>80 - 200 άτομα / ha</p> <p>300 άτομα / ha</p> <p>2.5 άτομα / ha</p> <p>60 - 200 άτομα / ha</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
3.	<p>Ορεινές περιοχές / τουριστικών δραστηριοτήτων :</p> <p>- Χιονοδρομικά κέντρα</p> <p>- Μονοπάτια περιήγησης trails/ διαδρομές στη φύση</p> <p>- Πεζοπορικές διαδρομές</p> <p>- Διαδρομές ιππασίας</p>	<p>100 σκιέρ / ha</p> <p>διαδρομή πίστας</p> <p>40 άτομα / χλμ.</p> <p>25 - 80 άτομα / χλμ.</p> <p>2 - 3</p> <p>--</p> <p>--</p>

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΙΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	STANDARDS	ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
1. Μουσεία	10 άτομα / 25 μ ² χώρου	4 - 5
2. Ιστορικοί / Αρχαιολογικοί χώροι : - Μικρού μεγέθους - Μεσαίου / μεγάλου μεγέθους	10 άτομα / 25 μ ² χώρου 20-30 άτομα / 25 μ ² χώρου	3 - 4
3. Οικιστικά σύνολα i) Προστατευόμενοι / ιστορικοί οικισμοί - σχέση τουρίστες / ντόπιοι - σχέση κλίνες / ντόπιοι ii) Οικισμοί μεσαίου ή μικρού μεγέθους - σχέση τουρίστες / ντόπιοι iii) Χώροι ιαματικών λουτρών - σχέση χώρου λουτρού / επισκέπτη-νοσηλευόμενου	1/2 - 1/4 (1/3) 2/100 - 4/100 (3/100) 1/1 - 1/2 (1/1.5) 2-4 / 10 μ ² ή 1 λουτήρας / άτομο	1 1 1 4 - 5

Η μέθοδος μέτρησης της φέρουσας τουριστικής ικανότητας του Boullon

$$\text{Φέρουσα ικανότητα} = \frac{\text{Συνολική έκταση που χρησιμοποιείται από τους τουρίστες}}{\text{Μέσος όρος έκτασης που αναλογεί στον επισκέπτη}}$$

Ο συνολικός αριθμός που μπορεί να δεχτεί ο τόπος είναι:

Συνολικός αριθμός ημερήσιων επισκέψεων = Φέρουσα ικανότητα x Ρυθμός ανανέωσης επισκεπτών

Όπου:

$$\begin{array}{l} \text{Ρυθμός} \\ \text{Ανανέωσης} \\ \text{Επισκεπτών} \end{array} = \frac{\text{Συνολική διάρκεια που ο προορισμός είναι ανοιχτός σε} \\ \text{επισκέπτες}}{\text{Μέσος όρος διάρκειας επισκεπτών}}$$

Απώτερος σκοπός της χρήσης δεικτών στην εκτίμηση της τουριστικής φέρουσας ικανότητας είναι η δημιουργία ενός σχεδίου για την καλύτερη διαχείριση της αναψυχής. Συνεπώς, οι δείκτες θα πρέπει να σχετίζονται με τρεις βασικούς παράγοντες: τις ανάγκες και τις επιθυμίες των τουριστών, τις δυνατότητες που παρουσιάζει ο χώρος που προσφέρεται για την τουριστική ανάπτυξη και τον ρυθμό διαχείρισης που είναι δυνατόν να υπάρξει (Τσιτσώνης, 2009).

Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενοι δείκτες στον υπολογισμό της φέρουσας ικανότητας είναι:

- a. Φυσική Φέρουσα Ικανότητα (Physical Carrying Capacity - PCC)
- b. Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα (Real Carrying Capacity - RCC)
- c. Αποτελεσματική Φέρουσα Ικανότητα (Effective Carrying Capacity - ECC)

Η PCC ασχολείται με την έκταση της διαδρομής, τον χρόνο που χρειάζεται ένας επισκέπτης για να την καλύψει και πόσος χώρος του χρειάζεται. Η RCC έχει σχέση με χαρακτηριστικά του χώρου, όπως η διαβρωσιμότητα του εδάφους. Η ECC αφορά την διαχείριση, τις εγκαταστάσεις, την κατάρτιση του προσωπικού κ.ά. Οι δείκτες αυτοί υπολογίζονται ο ένας μετά τον άλλο σαν αλληλεξαρτώμενα επίπεδα και η ισχύει η σχέση (Tselentis et al., 2006):

$$PCC > RCC \geq ECC$$

A. Υπολογισμός Φυσικής Φέρουσας Ικανότητας (PCC)

Η φυσική φέρουσα ικανότητα αφορά τον μέγιστο αριθμό τουριστών που μπορεί να δεχθεί ένας χώρος κατά την διάρκεια της ημέρας, σε σχέση με τον χώρο που είναι απαραίτητος για κάθε επισκέπτη και σε σχέση με τις ώρες λειτουργίας του (Tselentis et al., 2006).

Τύπος:

$$PCC = A \times \frac{U}{a} \times RF$$

όπου: A = διαθέσιμη έκταση για χρήση επισκεπτών
U/a = έκταση που απαιτείται για κάθε επισκέπτη

RF = rotation factor (περίοδος που είναι ανοικτή η περιοχή για επισκέψεις : (Μέσος χρόνος / επίσκεψη))

Ο Δείκτης Τουριστικής Λειτουργίας (Δ.Τ.Λ) ή Tourist Function Index (TF) όπως ορίζεται διεθνώς, είναι ένας δείκτης που μετρά την τουριστική «ένταση» και τα αναπτυξιακά μεγέθη μιας περιοχής, συσχετίζοντας τον αριθμό κλινών με τους ντόπιους κατοίκους, και προσδιορίζεται ως εξής (Pearce, Atkinson and Hamilton, 1998) :

$$\Delta.Τ.Λ. = B \times 100 / P$$

όπου, B= αριθμός κλινών

P= ντόπιος πληθυσμός

Στη σχετική διεθνή βιβλιογραφία (Pearce, Atkinson and Hamilton, 1998) προσδιορίζονται και διακρίνονται, σύμφωνα με τον εν λόγω δείκτη, ορισμένα μεγέθη ή όρια τουριστικής ανάπτυξης ως εξής:

- ΔΤΛ > 500: υπερβολική / εντατική τουριστική ανάπτυξη
- ΔΤΛ = 100 - 500: μεγάλη / σχεδόν αποκλειστική τουριστική ανάπτυξη
- ΔΤΛ = 40 - 100: κύρια ανάπτυξη σε σχέση με άλλους τομείς / κλάδους
- ΔΤΛ = 10 - 40: σημαντική αλλά όχι κύρια ανάπτυξη
- ΔΤΛ = 4 - 10: μικρή ή πολύ μικρή τουριστική ανάπτυξη

Ο Δείκτης Τουριστικής Διείσδυσης (Δ.Τ.Δ) υπολογίζεται με οποιαδήποτε από τις παρακάτω σχέσεις(Διακομιχάλης και Λαγός, χ.χ.):

$$T_1 = (N\alpha * 100) / (P * 360)$$

$$T_2 = (N\eta * 100) / (P * 360)$$

όπου, $N\alpha$ = διανυκτερεύσεις αλλοδαπών

$N\eta$ = διανυκτερεύσεις ημεδαπών

P = πληθυσμός περιοχής

Δείκτης Τουριστικής Λειτουργίας

$$D_1 = \frac{kl\ i\ neV}{p\ l\ h\ q\ u\ s\ m\ o\ V} \square 100$$

$D_1 > 500$ \longrightarrow Υπερβολική Τουριστική Ανάπτυξη

$100 \leq D_1 \leq 500$ \longrightarrow Μεγάλη/σχεδόν αποκλειστική Τουριστική Ανάπτυξη

$40 \leq D_1 \leq 100$ \longrightarrow Κύρια Ανάπτυξη του Τουρισμού σε σχέση με άλλους τομείς

$10 \leq D_1 \leq 40$ \longrightarrow Σημαντική Τουριστική Ανάπτυξη αλλά όχι κύρια σε σχέση με άλλους τομείς

$4 \leq D_1 \leq 10$ \longrightarrow Μικρή Τουριστική Ανάπτυξη

Δείκτες Τουριστικής Έντασης

$$D_4 = \frac{aj\ ixeiV}{pl\ hqusmoV} \square 100$$

$$D_5 = \frac{dianuktereuseiV}{pl\ hqusmoV} \square 100$$

Δείκτης Ανεκτού Τουριστικού Πληθυσμού

$$D_6 = \frac{\text{arithmeticwn touristwn ana hmera aicmhV}}{\text{pl hqusmoV}}$$

$D_6 > 2$ \longrightarrow Υπέρβαση Φέρουσας Ικανότητας

$1 \leq D_6 \leq 2$ \longrightarrow Ανεκτός Αριθμός Τουριστών

$D_6 < 1$ \longrightarrow Χαμηλός Αριθμός Τουριστών

Δείκτης Τουριστικής Πίεσης

$$D_7 = \frac{\text{arizmov touristwn ana hmera aicmhV}}{t.c/m}$$

- U/a: η έκταση που απαιτείται για την άσκηση της δραστηριότητας.
- Στην περίπτωση των μονοπατιών – διαδρομών αναλογία 1 άτομο ανά 20 μέτρα μονοπατιού
- Για τις ποτάμιες δραστηριότητες 1 βάρκα ανά 100 μέτρα.
- Για τις ποδηλατικές διαδρομές χρησιμοποιήθηκε η αναλογία 1 ποδήλατο ανά 10 μέτρα. Ειδικότερα, η απόσταση σε ένα μονοπάτι μεταξύ δύο ποδηλατιστών μπορεί να κυμανθεί από 5 – 7 μέτρα.
- Ποδηλατική διαδρομή: 1 ποδήλατο ανά 10 μέτρα)
- Περιπατητική διαδρομή: 1 άτομο ανά 20 μέτρα
- Ιππασία: 1 άλογο ανά 5 μέτρα
- Βαρκάδα: 1 βάρκα ανά 10 μέτρα

Η **Φυσική Φέρουσα Ικανότητα (Φ.Φ.Ι)** ορίζεται ως ο μέγιστος αριθμός τουριστών που μπορούν φυσικά να χωρέσουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή, για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ο τύπος είναι $\Phi.Φ.Ι = \Delta / E \times \Sigma$

Όπου, $\Phi.Φ.Ι$ = φυσική φέρουσα ικανότητα

Δ = διαθέσιμη επιφάνεια για τουριστική χρήση

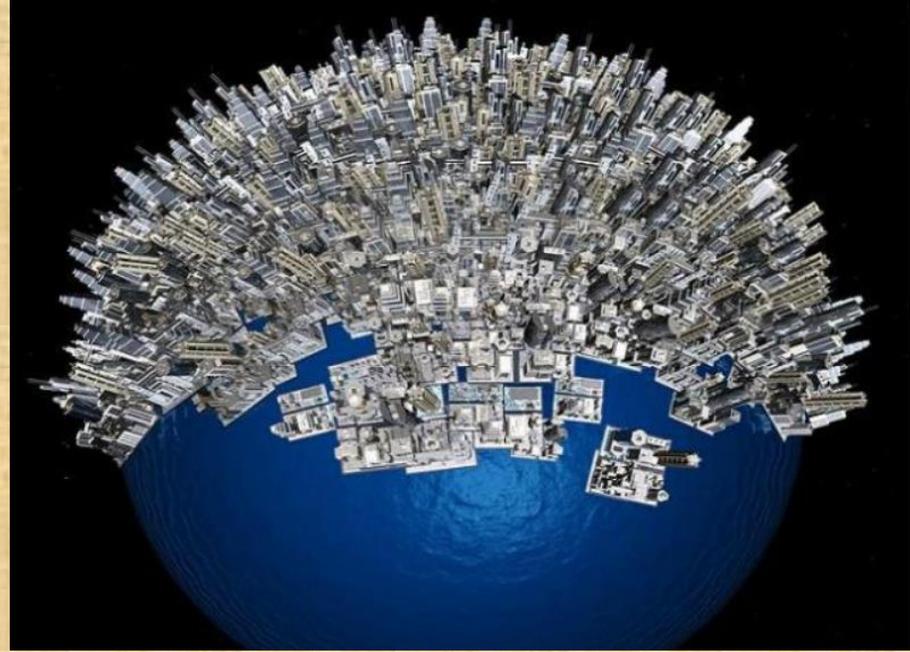
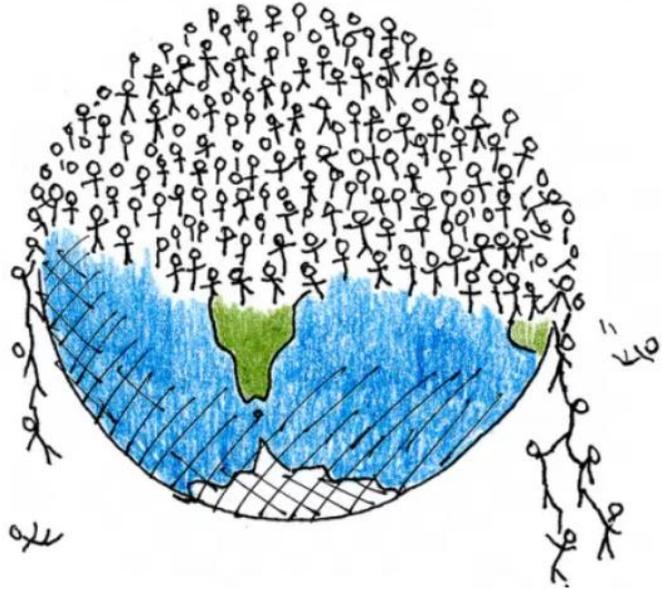
E = εμβαδόν που απαιτείται ανά τουρίστα

Σ = συντελεστής εναλλαγής (αριθμός επισκέψεων ανά ημέρα)

Η διαθέσιμη επιφάνεια για τουριστική χρήση (Δ) είναι το γινόμενο του μήκους επί του πλάτους κάθε παραλίας. Λαμβάνοντας υπόψη την συνολική επιφάνεια των τεσσάρων παραλιών, η βέλτιστη απαιτούμενη επιφάνεια ανά τουρίστα (E) είναι 5 m^2 . Ο συντελεστής εναλλαγής (Σ) ορίζεται:

$\Sigma = \text{Καθημερινά χρονική περίοδος που είναι ανοιχτά} / \text{μέσος χρόνος επίσκεψης} = 12 \text{ ώρες} / 3 \text{ ώρες} = 4 \text{ ώρες}$

OVERPOPULATION

✓ Δείκτης Τουριστικής Λειτουργίας (ΔΤΛ) = $\frac{\text{Κλίνες}}{\text{Πληθυσμός}} \times 100$

✓ Δείκτης Τουριστικής Πυκνότητας (ΔΤΠ) = $\frac{\text{Διανυκτερεύσεις}}{\text{Έκταση}} \times \frac{100}{365}$

✓ Δείκτης Τουριστικής Έντασης (ΔΤΕ) = $\frac{\text{Αφίξεις}}{\text{Πληθυσμός}} \times 100$ ή $\frac{\text{Κλίνες}}{\text{Πληθυσμός}}$

✓ Δείκτης Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά κλίνες = $\frac{\text{Οικονομικά ενεργός πληθυσμός}}{\text{Κλίνες}}$

✓ Δείκτης διανυκτερεύσεων = $\frac{\text{Σύνολο Διανυκτερεύσεων}}{\text{Πληθυσμός}}$

✓ Δείκτης ανεκτού τουριστικού πληθυσμού = $\frac{\text{Αριθμός τουριστών ανά ημέρα αιχμής}}{\text{Πληθυσμός}}$

✓ Δείκτης τουριστικής διείσδυσης = $\frac{(\text{Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών} \times 100)}{(\text{Πληθυσμός} \times 360)}$ ή

$\frac{(\text{Διανυκτερεύσεις ημεδαπών} \times 100)}{(\text{Πληθυσμός} \times 360)}$

✓ Δείκτης προσελκυστικότητας = $\frac{\text{Αριθμός αλλοδαπών τουριστών}}{\text{Αριθμό ημεδαπών τουριστών}}$

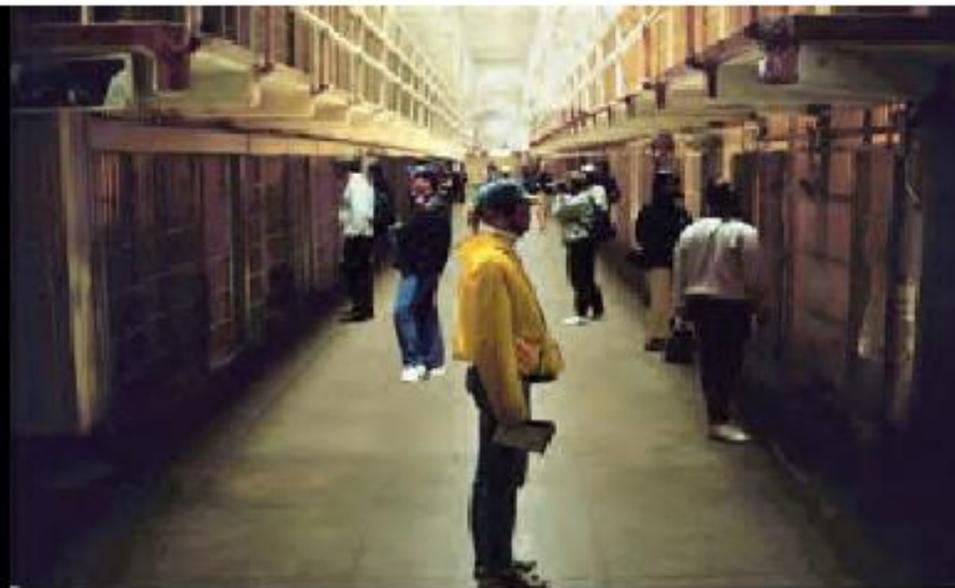
✓ Δείκτης κλίνες ανά εκτάριο (Ha) = $\frac{\text{Κλίνες}}{\text{Ha}}$

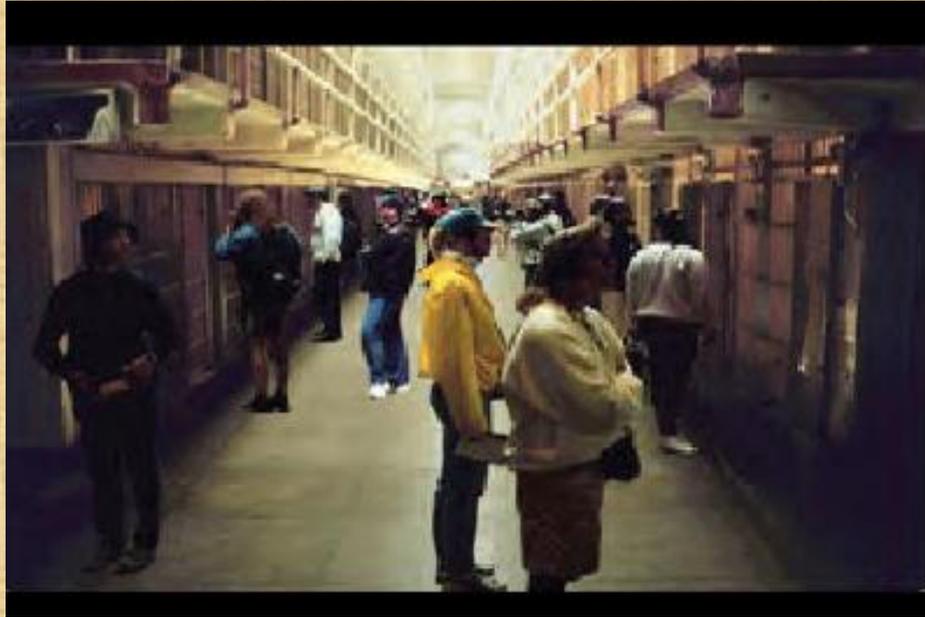
✓ Δείκτης Διανυκτερεύσεις ανά εκτάριο (Ha) = $\frac{\text{Σύνολο Διανυκτερεύσεων}}{\text{Ha}}$

Πίνακας 7: Τιμές και ερμηνεία δεικτών για τη φέρουσα ικανότητα

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ
Τουριστικής Λειτουργίας	> 500	Έντονη τουριστική ανάπτυξη
	100-500	Μεγάλη τουριστική ανάπτυξη
	40-100	Ο τουρισμός αποτελεί τον κύριο κλάδο ανάπτυξης της περιοχής
	10-40	Αποτελεί έναν από τους κλάδους ανάπτυξης της περιοχής αλλά όχι τον σημαντικότερο
Τουριστικής Έντασης	4-10	Μικρή τουριστική ανάπτυξη
	0-1	Χαμηλά επίπεδα τουριστικής εξυπηρέτησης (περιθώρια ανάπτυξης)
	1-3	Το επίπεδο τουριστικής εξυπηρέτησης είναι ικανοποιητικό αλλά μπορεί να βελτιωθεί
Ανεκτού Τουριστικού πληθυσμού	>3	Υψηλό επίπεδο τουριστικής εξυπηρέτησης (υπέρβαση φέρουσας ικανότητας)
	0-1	Χαμηλός αριθμός τουριστών
	=2	Ανεκτός αριθμός τουριστών
	2	Κρίσιμο σημείο υπέρβασης φέρουσας ικανότητας
Χωρητικότητα Γης	>2	Υπέρβαση φέρουσας ικανότητας
	0	Ανυπαρξία προβλημάτων
	1	Υπαρξη πιέσεων (αναγκαίο πλαίσιο σχεδιασμού)
Εκτίμηση της έκτασης των ακτών σε τ.μ	2	Υπαρξη έντονων πιέσεων (περιοριστικά μέτρα)
	1	Πολύ καλές παραλίες
	0,5	Καλές Παραλίες
	0,2	Κακές παραλίες

Πηγή: Λαγός & Διακομχάλης, 2011, Pearce, 1987, Ίδια Επεξεργασία

Εικόνα 4: Οπτικές προσομοιώσεις από ΡΑΟΤ που ψήφησαν οι ερωτηθέντες για τον καθορισμό “αποδεκτού” και “προτιμώμενου” ορίου επισκεψιμότητας (Agnew & Demas, 2013, π. 145)

Απίστευτες εικόνες από το Έβερεστ: Μετατρέπεται σε σκουπιδότοπο λόγω των αποβλήτων που αφήνουν οι ορειβάτες

Δοχεία τροφίμων, άδειες φιάλες οξυγόνου και σκηνές είναι μόνο μερικά από τα ευρήματα

Πού οφείλεται η απότομη αύξηση σε θανάτους ορειβατών στο Έβερεστ

«Πεπειραμένοι ορειβάτες με έμπειρους οδηγούς και σέρπα γνωρίζουν για το μποτιλιάρισμα και περιμένουν την ευκαιρία για να ανέβουν με ασφάλεια», λέει ο Έιντριαν Μπάλιντζερ της εταιρείας Alpenglow Expeditions που έχει την έδρα της στις ΗΠΑ.

Φωτογραφία αρχείου (AP)

SWOT ανάλυση

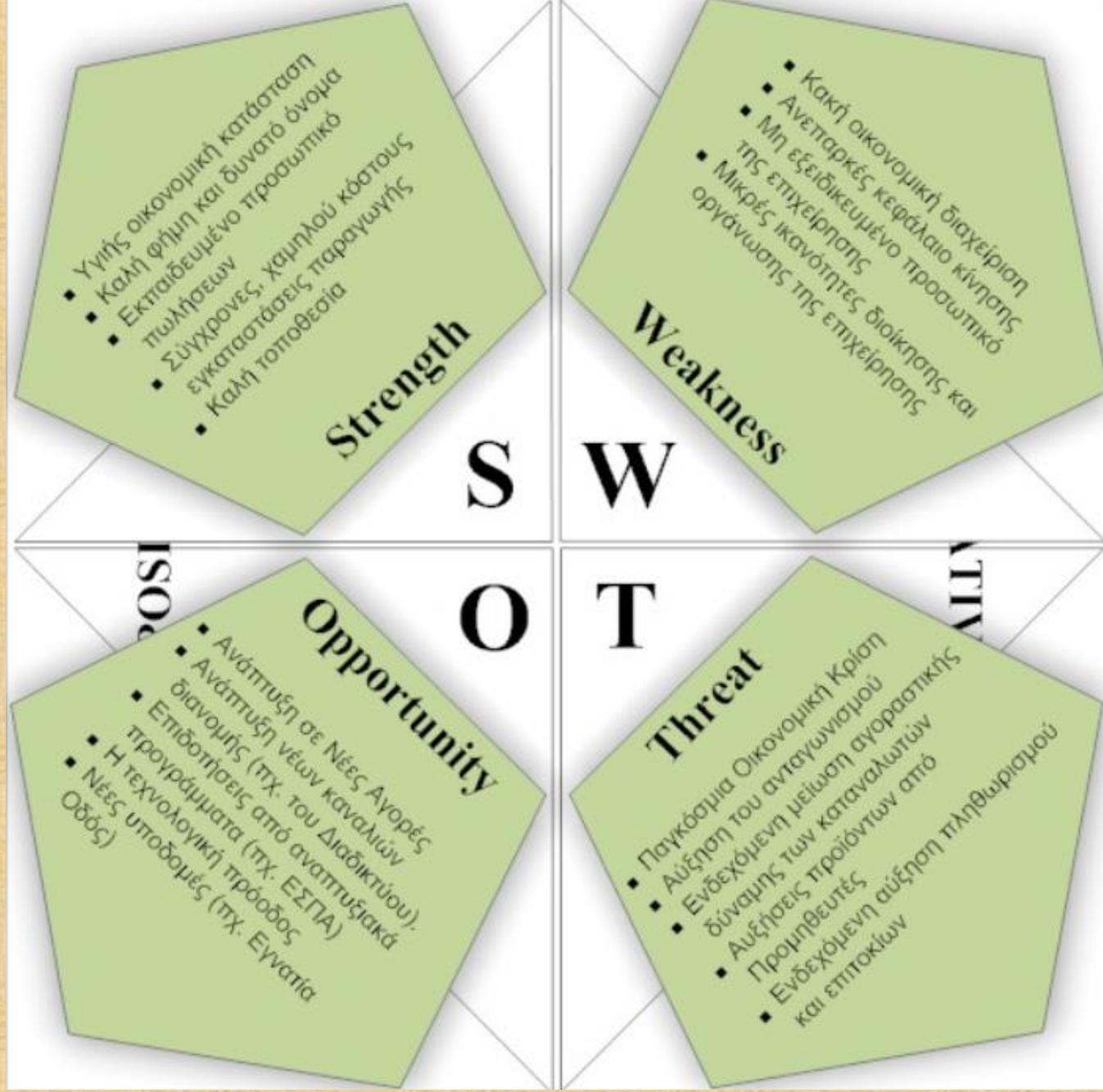
SWOT ανάλυση

Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης ή μιας περιοχής, όταν οι ιθύνοντες της επιχείρησης ή της περιοχής πρέπει να λάβουν μία απόφαση σε σχέση με τους στόχους που έχουν θέσει ή με σκοπό την επίτευξή τους.

Το αρκτικόλεξο SWOT προκύπτει από τις αγγλικές λέξεις: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (αντίστοιχα στα ελληνικά: Πλεονεκτήματα, Μειονεκτήματα, Ευκαιρίες, Απειλές).

	Βοηθητικά για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης	Επιβλαβή προς την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης
Εσωτερικό Περιβάλλον	Strengths (Δυνάμεις) Εσωτερικές ικανότητες που μπορούν να βοηθήσουν την επιχείρηση να επιτευχθούν οι στόχοι της	Weaknesses (Αδυναμίες) Εσωτερικά στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητα της εταιρείας να επιτύχει τους στόχους της
Εξωτερικό Περιβάλλον	Opportunities (Ευκαιρίες) Πιθανά πεδία ενδιαφέροντος στα οποία η επιχείρηση μπορεί να επιτύχει κερδοφορία	Threats (Απειλές) Προκλήσεις που τίθενται από δυσμενείς τάσεις ή εξελίξεις και μπορούν να οδηγήσουν σε μείωση των πωλήσεων και των κερδών

Σκοπός της S.W.O.T ανάλυσης

Αντικειμενικός σκοπός της ανάλυσης είναι ο προσδιορισμός των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για να διασφαλιστούν οι δυνάμεις και να διορθωθούν ή να ξεπεραστούν οι αιτίες αδυναμιών της τρέχουσας λειτουργίας, καθώς επίσης και αυτά που πρέπει να πραγματοποιηθούν ώστε να εκμεταλλευτεί η επιχείρηση τις ευκαιρίες και να αποφύγει τις απειλές στο μέλλον.

- Κατά την ανάλυση SWOT μελετώνται τα πλεονεκτήματα (Strengths) και τα μειονεκτήματα (Weaknesses) μίας περιοχής, καθώς και οι ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats) που υπάρχουν.

- Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον της περιοχής καθώς προκύπτουν από τους εσωτερικούς πόρους που αυτή κατέχει (π.χ. πλούσιο φυσικό περιβάλλον, παραγωγή τοπικών προϊόντων, τοπίο, γεωγραφική θέση, κλπ.).

- Αντιθέτως οι ευκαιρίες και οι απειλές αντανακλούν μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής οι οποίες θα πρέπει να εντοπιστούν, να προσαρμοστούν σε αυτές ή ακόμα και να τις προσαρμόσουν όπου κάτι τέτοιο είναι εφικτό (π.χ. προγράμματα χρηματοδότησης, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, κλπ.).

Η ανάλυση SWOT συνήθως αποτυπώνεται σε πίνακα όπως παρακάτω:

SWOT	
ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (STRENGTHS)	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (WEAKNESSES)
<ul style="list-style-type: none"> Κάποια "ειδικά" προϊόντα και υπηρεσίες που δεν υπάρχουν στην αγορά. Υγιής οικονομική κατάσταση (ταμειακές ροές, αυξανόμενος κύκλος εργασιών και κερδοφορία, κλπ.). Σωστή οικονομική διαχείριση. Ισχυρή πιστοληπτική ικανότητα και καλή σχέση με την τράπεζα. Καλή φήμη και brand name. Υπαρξη πατέντας ή πνευματικών δικαιωμάτων. Εκπαιδευμένους και έμπιστους υπαλλήλους. Η γνώση και εμπειρία του αντικειμένου. Η καλή τοποθεσία της επιχείρησης. <u>Κάτι το οποίο προσφέρει η επιχείρηση το οποίο δεν προσφέρει κανείς άλλος!</u> 	<ul style="list-style-type: none"> Η κακή οικονομική διαχείριση. Οι μικρές ικανότητες διοίκησης και οργάνωσης της επιχείρησης. Το ανεπαρκές κεφάλαιο κίνησης. Αδυναμία είσπραξης οφειλών από πελάτες. Μη υιοθέτηση πρακτικών μάρκετινγκ. Το μη εξειδικευμένο και ανεκπαιδευτο προσωπικό της επιχείρησης. Προβλήματα στις λειτουργίες της (π.χ. στην παραγωγή, διανομή, προώθηση, τιμολόγηση, κτλ.)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (OPPORTUNITIES)	ΑΠΕΙΛΕΣ (THREATS)
<ul style="list-style-type: none"> Νέες υποδομές που δημιουργούνται (πχ. Εγνατία Οδός, Βιοτεχνικές Περιοχές, κλπ.). Οι επιδοτήσεις από αναπτυξιακά Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα (πχ. ΕΣΠΑ). Τα "κενά" στην αγορά τα οποία να μπορεί να τα καλύψει η επιχείρησή σας. Η "ανάγκη" για νέα προϊόντα και υπηρεσίες από τους καταναλωτές. Οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών. Η ανάπτυξη νέων καναλιών διανομής (π.χ. μέσω του Διαδικτύου). Η τεχνολογική πρόοδος (νέα υλικά, νέες μέθοδοι παραγωγής, έξυπνα συστήματα, κλπ.). Οι νέοι τρόποι δικτύωσης των νέων (πχ. blogs, facebook, κλπ.). 	<ul style="list-style-type: none"> Μια Παγκόσμια Οικονομική Κρίση. Μια ενδεχόμενη μείωση της κατανάλωσης. Η αύξηση του ανταγωνισμού. Η είσοδος πολλών νέων επιχειρήσεων στην αγορά. Μια ενδεχόμενη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών. Η αύξηση των τιμών από τους Προμηθευτές Αλλαγές στη νομοθεσία (πχ. αύξηση φορολογίας, επιπλέον άδειες ή εγκρίσεις για άδεια λειτουργίας, κλπ.) Οι Διεθνές πολιτικό-οικονομικές συγκυρίες (π.χ. τρομοκρατία, αύξηση πετρελαίου, κλπ.). Η μη κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων από πελάτες (πχ. αύξηση σφάλων επιταγών, κλπ.).

Πλεονεκτήματα:

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα; ?
- Ποιοι είναι οι διαθέσιμοι πόροι που είναι μοναδικοί ή έχουν το μικρότερο συγκριτικά κόστος; ?
- Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή δύναμη της περιοχής

Μειονεκτήματα:

- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί ?
- Τι θα έπρεπε να αποφευχθεί ?
- Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή αδυναμία ;

Ευκαιρίες:

- Ποιες είναι οι καλές ευκαιρίες που προβάλλουν; ❓
- Ποιες είναι οι ενδιαφέρουσες τάσεις που αφορούν την περιοχή;

Απειλές:

- Ποια εμπόδια εμφανίζονται συνήθως;
- Εμφανίζονται αλλαγές στις προδιαγραφές για τα παραδοσιακά προϊόντα;
- Υπάρχουν χρηματοδοτικά προβλήματα;
- Αποτελεί κάποια από τις Αδυναμίες πραγματική απειλή για την περιοχή;

SWOT Analysis – Υγρότοποι Ρόδου

Δυνατά Σημεία (Strengths)

S

- Πλούσια βιοποικιλότητα χλωρίδας και πανίδας
- Η παρουσία του ενδημικού ελαφιού της Ρόδου (*Dama dama*)
- Η παρουσία του ενδημικού Γκιζανίου, μικρό ψαράκι που εντοπίζεται σε τρεχούμενα νερά της Ρόδου
- Πολλοί υγρότοποι βρίσκονται μέσα σε όρια προστατευόμενων περιοχών
- Η σημασία των υγροτόπων για τα μεταναστευτικά πουλιά και η παρουσία σημαντικών ειδών πουλιών που αναπαράγονται σε αυτούς

Αδύνατα σημεία (Weaknesses)

W

- Παρατηρείται έλλειψη ενημέρωσης της σημασίας τους με τις αξίες και λειτουργίες που μας προσφέρουν
- Καταγράφεται έλλειψη πραγματοποίησης προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα πλαίσια σχολικών προγραμμάτων
- Δεν προστατεύονται ικανοποιητικά ακόμα και οι υγρότοποι που βρίσκονται μέσα σε όρια προστατευόμενων περιοχών

Ευκαιρίες (Opportunities)

O

- Σχολικές εκδρομές παρατήρησης βιοποικιλότητας χλωρίδας και πανίδας
- Υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και ήπια ανάπτυξη περιοχών (Οικοτουρισμός, Αγροτουρισμός)
- Παρατήρηση πουλιών και επιστημονική έρευνα

Απειλές (Threats)

T

- Η υποβάθμισή τους κυρίως λόγω των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και του τουρισμού
- Η ρύπανση των υγροτόπων από τουριστικές μονάδες και οικισμούς
- Ρίψη υγρών και στερεών αποβλήτων
- Αμμοληψίες
- Κατασκευή μικρών φραγμάτων στις εκβολές
- Δόμηση

Πίνακας 6.1: SWOT ανάλυση

Στοιχεία εσωτερικού περιβάλλοντος	
Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Πλούσιο φυσικό περιβάλλον και ευνοϊκό κλίμα	Μείωση και γήρανση του πληθυσμού
Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικολογικής σημασίας (Όλυμπος)	Ανεπάρκεια τουριστικών υποδομών και αδυναμία αξιοποίησης των υφιστάμενων
Δυνατότητα διοργάνωσης πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων	Εξάρτηση από την ανάπτυξη της Λάρισας
Προνομιακή γεωγραφική θέση (γεινίαση με τον Όλυμπο)	Έλλειψη μηχανισμών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών
Εναλλακτικές μορφές τουρισμού	Έλλειψη πληροφόρησης και ενημέρωσης για τις ευκαιρίες που υπάρχουν στην αγορά για γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα και για τον προσανατολισμό της παραγωγής με έμφαση σε προϊόντα ποιότητας (βιολογικά, παραδοσιακά)
Ύπαρξη πλούσιας πολιτιστικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς	
Δυνατότητα παραγωγής ποιοτικών προϊόντων	
Κυνηγητικός προορισμός	
Νέος τουριστικός προορισμός	
Ευκαιρίες	Απειλές
Ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μέσω προγραμμάτων και αναπτυξιακού νόμου	Απειλές για το περιβάλλον
Αύξηση της ζήτησης για εναλλακτικές μορφές τουρισμού και για νέους μη καρεσμένους προορισμούς	Νέα ΚΑΠ
Προγράμματα Δ'ΚΠΣ και ύπαρξη ειδικών πολιτικών στήριξης	Νέα οικονομία
Θεσμός των αναπτυξιακών εταιριών	
Βελτίωση των δυνατοτήτων πρόσβασης (σύνδεση Σπαρμός- Βρυασοπούλες)	

Υπόδειγμα S.W.O.T ανάλυσης

Εσωτερικοί Παράγοντες	Δυνάμεις (S) 1. 2. 3. 4. 5.	Αδυναμίες (W) 1. 2. 3. 4. 5.
Εξωτερικοί Παράγοντες		
Ευκαιρίες (O) 1. 2. 3. 4. 5.	Στρατηγική SO max-max 1. 2. 3. 4. 5.	Στρατηγική WO min-max 1. 2. 3. 4. 5.
Απειλές (T) 1. 2. 3. 4. 5.	Στρατηγική ST max-min 1. 2. 3. 4. 5.	Στρατηγική WT min-min 1. 2. 3. 4. 5.

Πίνακας 3.7.1: Βασικοί Δείκτες υπολογισμού φέρουσας ικανότητας

Βασικοί Δείκτες		
1	Δείκτης τουριστικής λειτουργίας (Δ.Τ.Λ.)	$\Sigma 1 = (B/P) * 100$
2		$\Sigma 2 = (B * 100 / (P * S))$
3	Δείκτες τουριστικής πυκνότητας – (ΔΤΠ)	$\Sigma 3 = (N * 100 / (S * 365))$
4		$\Sigma 4 = (N * 1000 / (P * 365))$
5		$\Sigma 5 = (A/P) * 100$
6	Δείκτες τουριστικής έντασης – (ΔΣΕ)	$\Sigma 6 = (K/P)$
7	Δείκτης Οικονομικά ενεργός πληθυσμός / Κλίνες	$\Sigma 7 = (EP / K)$
8	Δείκτης ανεκτού τουριστικού πληθυσμού (ΔΑΣΠ)	$\Sigma 8 = (A\Sigma\alpha/P)$
9	Δείκτης διανυκτερεύσεων (ΔΔ)	$\Sigma 9 = (N / P)$
10	Δείκτες τουριστικής διείσδυσης (ΔΣΔ)	$\Sigma 10 = (N\alpha * 100) / (P * 360)$
11		$\Sigma 11 = (N\eta * 100) / (P * 360)$
12	Δείκτης προσελκυστικότητας	$\Sigma 12 = (A\Sigma / H\Sigma)$
Δείκτες τουριστικής συγκέντρωσης (ΔΣ)		
13	Δείκτης Κλίνες / Ha	$\Sigma 13 = \text{Κλίνες} / \text{Ha}$
14	Δείκτης Διανυκτερεύσεις/Ha	$\Sigma 14 = \text{Διανυκτερεύσεις} / \text{Ha}$
15		$\Sigma 15 = \text{Σύνολο παραθεριστών αιχμής} / \text{Μόνιμο Πληθυσμό}$
16	Δείκτες τουριστικής πίεσης (ΔΣΠ)	$\Sigma 16 = \text{Τουρίστες} / \text{τ. χλμ}$
17		$\Sigma 17 = \text{Τουρίστες} / \text{μέτρο ακτής}$

Πηγή: <http://old.eyploia.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=1309>

Όπου:

B= σύνολο κλινών

P= πληθυσμός περιοχής

S= επιφάνεια (έκταση σε τετρ.χιλ) της περιοχής.

N= σύνολο διανυκτερεύσεων

A= αφίξεις τουριστών

K= κλίνες

EP= οικονομικά ενεργός πληθυσμός περιοχής

ATα= αριθμός τουριστών ανά ημέρα αιχμής

Nα= Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών

Nη= Διανυκτερεύσεις ημεδαπών

AT= αριθμός αλλοδαπών τουριστών

HT= αριθμός ημεδαπών τουριστών